

In dit nummer

Nieuwsbrief

Dit is de nieuwsbrief van het Dienstencentrum van Dynamica XL. De nieuwsbrief is te lezen op de site van www.dynamicaxl.nl en op intranet.

Inleiding	pag. 1
Deadlines voor de aanvragen OOA, extern aanbod en OZT	pag. 2
Groepsklimaat verbeteren	pag. 2
Rekennieuws	pag. 3
Afscheid Cisca Starreveld	pag. 5.
Afscheid Linda Wessels	pag. 6

Inleiding

Beste collega's,

Net als vorig schooljaar bleek ook het afgelopen jaar ingekleurd te zijn door Corona. Het effect van dit virus is ongekend geweest en heeft op ieders leven een enorme impact gehad. Ook de ouders, leerlingen en de schoolteams hebben zich weer in allerlei bochten moeten wringen om het onderwijs vorm te geven. Waar we in eerste lockdown van 2019-2020 nog zoekende waren naar een manier om het onderwijs zo goed mogelijk voor elkaar te krijgen, was dat de tweede keer anders en konden we gebruik maken van de ervaringen van de eerste lockdown. Het ziet er nu toch echt naar uit dat onze bevolking voldoende beschermd is tegen Covid en dat we vanaf het nieuwe schooljaar weer ongeveer 'normaal' kunnen functioneren.

Enkele collega's van het Dienstencentrum gaan die start van het nieuwe schooljaar niet meemaken en hebben besloten om met (vervroegd) pensioen te gaan. Linda Wessels, Cisca Starreveld en Nancy Duisdecker hebben hun talenten langdurig ingezet voor het onderwijs. We gaan ze missen. Ook Conny van Lauernesse, die nog enkele minder omvangrijke klussen heeft uitgevoerd, stopt helemaal met werken. In de komende weken nemen we op gepaste wijze afscheid van deze vier kanjers en wensen ze natuurlijk nog een heel lang, zeer gelukkig en gezond leven toe. Zij hebben ieder hun sporen nagelaten en laten een fraaie erfenis achter. Het is aan volgende generaties om weer nieuwe perspectieven te ontwerpen. Hun vervangers zijn inmiddels ook bekend en zullen vol energie aan hun nieuwe klus beginnen. Chyrina Hoeksema blijft lid van ons onderzoeksteam, maar gaat ook enkele dagen per week functioneren als schoolondersteuner. Daarnaast hebben we twee nieuwe schoolondersteuners weten aan te trekken: Louise Zeeman en Mirjam de Jong. In een later stadium zullen zij zich voorstellen.

Een verandering betreft ook de naam van ons Dienstencentrum. We hebben – samen met het bestuur – besloten om Dynamica XL in drie onderdelen te knippen: scholencombinatie Molenwerf-Nieuwendamstraat, scholencombinatie Sportstraat-Tjotterlaan en Dienstencentrum Zaan Primair. Vanaf het nieuwe schooljaar functioneert het DC dan ook los van de scholen en zal er meer aansluiting gemaakt worden met de afdeling Innovatie & Kwaliteit van het bestuursbureau. Het zijn allemaal ontwikkelingen die weer geheel nieuwe mogelijkheden geven, waar we erg naar uitzien.

Eerst maar eens een week of vijf de motor in een lagere versnelling zetten en bijkomen van een hectisch schooljaar. We wensen iedereen een hele fijne vakantie en een ontspannen start van een nieuw schooljaar.

Met collegiale groet,
Paul Detering

Deadlines voor het aanleveren van aanvragen OOA's, extern aanbod en onderzoeksteam schooljaar 2021-2022.

De deadlines voor de aanvragen voor reken-, lees- en spraak-taalwerkplaats zijn 24 januari en 20 juni 2022.

De deadlines voor OOA aanvragen zijn 01 februari en 27 juni 2022.

De deadline voor onderzoeksaanvragen is 02 juni 2022.

Groepsklimaat verbeteren.

Uit de theorie weten we veel over groepsvorming. Ook dat als er maar iets kleins verandert zoals een nieuwe leerling, een andere leerkracht, een paar dagen vrij, dat groepsvorming weer start bij fase 1. (forming) Als dit aan het begin van het schooljaar goed is gebeurd, is er meestal wel basisvertrouwen waardoor de groep snel weer een echte groep is.

Dit jaar konden we aan de aanvragen zien dat er veel problemen ontstonden in groepen op dit gebied door de Corona-maatregelen. Lockdown, thuiswerken, halve groepen naar school, groep in quarantaine, juf in quarantaine, andere leerkracht, toch weer thuisonderwijs. Hierdoor was het voor veel leerkrachten moeilijk om een fijne, prettige groep te creëren. Kortom: Er was veel gedoe in groepen.

Bij een aantal groepen zijn we aan de slag gegaan met het verstevigen van het pedagogisch klimaat.

De werkwijze is nooit standaard maar sluit altijd aan bij wat nodig is en waar de groep en de leerkracht behoefte aan heeft. We starten met een gesprek met de leerkracht en daarna meestal een korte observatie en gesprekken met alle kinderen. Soms wordt de groep in kaart gebracht door middel van een sociogram. Dan bespreken we met de leerkracht het plan van aanpak. Meestal komen wij dan een paar groepslessen geven waarbij de leerkracht actief deelneemt en observeert. In de eerste les vragen we de groep wat goed gaat op gebied van hoe je met elkaar omgaat en wat ze nog moeten leren. Zo ontstaan er vanzelf doelen waar de groep aan gaat werken. We schalen het in met de schaalvraag en bepalen met de groep wanneer ze tevreden zijn.

De volgende lessen kunnen heel verschillend zijn. Er zijn een paar basislessen sociaal emotioneel leren die altijd terugkomen. Zoals hoe zeg je dat je iets niet leuk vindt? Hoe zeg je sorry? Wanneer en hoe geef je je mening? Hoe vraag je of je mee mag doen? Andere lessen doen we indien op dat moment nodig: pesten en plagen, motor en benzine bijvoorbeeld. De lessen hebben altijd concrete leerpunten en er wordt door de leerlingen in rollenspelen geoefend. Als er een methode SEL op school is zoals Kanjer of Kwink sluiten we onze lessen hierop aan.

De lessen worden altijd afgesloten met spelletjes die ook weer effect hebben op het groepseffect, omdat ze moeten samenwerken om te winnen.

In de bovenbouw werken we vaak met plus en mingedrag en maken we met de groep en leerkracht een consequentieladder voor ongewenst gedrag. *"We hebben afgesproken dat we alleen plusgedrag laten zien, het kan gebeuren dat het nog eens fout gaat, maar dan is er wel een consequentie."* Onze ervaring is dat leerlingen een speelveld nodig hebben maar wel graag willen weten waar het hek staat. Als ze mee mogen denken over de consequenties voelen ze er meer verantwoordelijkheid voor. De andere kant van het verhaal is natuurlijk ook dat als ze plusgedrag laten zien er ook iets te halen valt zoals een half uurtje vrije opdracht, eerder naar buiten of een spelletje. De motivatie van

de groepen is vaak erg groot. Er is een gezamenlijk doel dus het werkt tweeledig voor het groepsproces.

Wat ik niet onvermeld wil laten: De basis van de lessen die we geven zijn ontworpen door onze collega Cisca Starreveld (die dit jaar helaas met pensioen gaat). Samen met verschillende collega's en onder supervisie van Cisca werken we jaarlijks aan het vernieuwen en optimaliseren van de lessen. Sinds dit jaar gebruiken we ook onderdelen uit de Ringaanpak. Door met de groep op een constructieve manier te werken aan groepsprocessen, voorspelbaarheid en duidelijkheid voorkom je een groot deel van gedragsproblemen in je groep. Het werkt preventief. Hierdoor heb je als leerkracht meer tijd voor de leerlingen die het ècht nodig hebben. Cisca heeft met deze groepstrainingen een basis gelegd waar leerkrachten, kinderen en ouders ècht mee geholpen zijn.

Judith Koster

Rekennieuws van de onderwijs specialist rekenen.

Malmberg

Uitgeverij Malmberg heeft op hun site verschillende gratis downloads beschikbaar gesteld voor leerlingen die een leerachterstand hebben opgelopen. Klik op onderstaande link

[Advies bij leerachterstanden - De wereld in getallen 5 - Onderwijs van Morgen](#)

De documenten hebben de volgende namen:

- Adviesdocument bij leerachterstanden (koppeling gemaakt met het rekenmuurtje)
- Visuele leerlijn totaal
- Rekenroute doelenoverzicht vanaf groep 3 t/m 7

Een nieuw schooljaar (2021-2022)

Vanaf de eerste week van het nieuwe schooljaar is het van belang dat leerlingen meteen gaan kennismaken met **redactiesommen**. De leerkracht introduceert het stappenplan en modelt elke week één redactiesom. De eerste weken is het van belang dat de leerlingen het verhaaltje kunnen omzetten in een tekening. Als de "Vertaalcirkel" onderdeel is van je rekenles, dan zijn de leerlingen gewend om van een kale som een verhaaltje te maken. Hiermee vergroten ze o.a. hun begrip.

Wat is het verschil tussen een contextsommen en een Redactiesom (verhaaltjessom)?

Cito-toets rekenen bevat kale sommen ($600 = 413 + \dots$) en contextsommen. Een contextsom is een verhaaltje, t/m toets M4 voorgelezen, plus een tekening. Voor de leerling wordt de context gevisualiseerd via een schets/tekening.

Redactiesommen (verhaaltjessommen) bevatten geen schets/tekening! Van de leerling wordt verwacht dat hij/zij zelf de context kan omzetten in een tekening! Wanneer een leerling dit kan bewijst hij/zij dat de inhoud wordt begrepen, er is voldoende begrip. Nu kan de leerling bepalen welke bewerkingen nodig zijn en deze uitvoeren.

Referentieniveaus (1F/1S)

Vanaf groep 6 wordt het referentieniveau 1F/1S, per leerling, aangegeven. Kun je als leerkracht/school ook eerder inzicht krijgen in het rekenniveau van de leerlingen? Ja, door de toetsen van Bareka in te zetten. Een aantal scholen van Zaan Primair maakt hiervan gebruik. Vanaf eind groep 3 kun je jaarlijks de getalbegrip-, screenings- en automatiseringstoets inzetten om inzicht te krijgen of de basisleerstof wordt beheerst. Indien de basis niet wordt beheerst, hoe pak je dat dan aan? Onderstaande workshops kunnen je o.a. hierbij van dienst zijn.

Basisrekenen (workshop)

In deze workshop leer je leerlingen een stevige rekenbasis te geven. Het aanleren van sommen tot twintig en de splitsingen t/m 10, 12, 15 en 20 komen aan bod. Denk hierbij aan:

- Leerlijnen
- Voorwaarden om te splitsen en te rekenen tot 20.
- Oefenvormen, welk materiaal je kunt inzetten,
- Wanneer ga je over van begripsvorming naar automatiseren en memoriseren.
- Zorg je voor meer begrip en inzicht in het rekenen.
- Voorkom dat leerlingen blijven tellen
- Drempelspellen, Rekensprint en spellen van Met Sprongen Vooruit inzetten in je rekenles/rekencircuit

De workshop bestaat uit drie sessies van 45 minuten. Doelgroep: alle leerkrachten. Maximaal aantal deelnemers is 12.

Wiskundig denken (workshop)

Wat is wiskundig denken? Hoe kun je rijke rekenvragen formuleren die het wiskundig denken en de reken-wiskundige bekwaamheid stimuleren? Er zijn twee verschillende aanpakken die je kunt inzetten vanaf groep 1 t/m groep 8. Wiskundig denken is **OOK** voor leerlingen die minder rekenvaardig zijn! De workshop bestaat uit twee sessies van 45 minuten. Doelgroep: alle leerkrachten. Maximaal aantal deelnemers is 12.

Afscheid...

Nog even en dan ligt er een zee van tijd voor me.... Aan dat idee ben ik nog steeds niet echt gewend. Ik heb met zoveel plezier en passie mijn werk gedaan en kan mij er niets bij voorstellen dat ik straks niet meer met onderwijs bezig zal zijn. Een vriendin vroeg me wat maakte dat ik mijn werk met zoveel plezier deed en wat voor mij de belangrijkste elementen waren.

Dat is veel! Dat zijn de collega's op de scholen waar ik kwam, dat zijn mijn directe collega's op het dienstencentrum, maar bovenal de kinderen en ouders waar het allemaal om gaat. Het plezier bestond er voor mij uit als we erin slaagden om kinderen te laten ervaren dat ze macht hebben over hun leven, dat het niet hopeloos is, ook al gaan de dingen niet gemakkelijk, maar dat je groeit als je aangeleerd optimisme in weet te zetten. De meeste kinderen willen nl. niet kwetsbaar zijn maar weerbaar. Ze willen niet in de slachtofferrol worden geplaatst, maar worden uitgedaagd weerstanden te overwinnen. Dus is het ook belangrijk dat je consequent/streng bent als dat nodig is, maar wees dan bij voorkeur warm - streng, dat kan heel duidelijk en helpend zijn. Ik heb gemerkt dat als we met goedbedoeld pessimisme handelen en kijken naar kinderen als 'kwetsbare' wezens de focus meer gericht raakt op wat er mis kan gaan. Negatieve overtuigingen (dit kind kan het toch niet, of ik kan het niet) zou je moeten vervangen door overtuigingen die goed zijn voor groei. Het lukt NU nog niet, maar hoe kunnen we ervoor zorgen dat het wel lukt en praat hierover met het kind.

Dat betekent dat je niet snel de doelen verlaagt, maar de hulp intensiveert en het kind bewust maakt van zijn functioneren. Daarom zijn gesprekken met kinderen zo belangrijk, door de vragen die je stelt gaan ze nadenken over hoe het gaat, wat ze willen en welke invloed ze zelf hebben. Je kunt over doelstellingen heel goed doorvragen. Doordat je het denkwerk aan het kind overlaat, vergroot je zijn eigenaarschap. Ik heb ervaren dat kinderen vaak heel goed weten hoe het gaat en wat ze willen, maar dat het ze niet gevraagd wordt. Wij denken vaak als professionals dat wij weten wat goed is voor een kind, dat is ook vaak zo, maar neem het kind én de ouders mee. Denk hardop met elkaar en dan is 1 en 1 soms 3!

We zijn namelijk allemaal anders en door elkaar vragen te stellen komt er ook wederzijds begrip. Het is jammer dat we afwijken van het gemiddelde vaak niet als diversiteit beschouwen, maar als afwijkend (een stoornis), en dan willen we weten welke stoornis. Ik denk dat je het label niet nodig hebt als helder is wat we willen bereiken, in plaats van de nadruk op het probleem te leggen. Het gaat vaak om kleine stapjes en door veel kleine stapjes te nemen kan je ook je doel bereiken. Zoals het Chinees spreekwoord zegt: 'een reis van 1.000 kilometer begint bij de eerste stap'. Als je eenmaal de eerste stap in de goede richting hebt gezet kom je uiteindelijk bij je doel.

Ik wil iedereen heel hartelijk bedanken voor de samenwerking en het vertrouwen en hopelijk komen we elkaar nog een keer tegen!

Met een collegiale groet,
Cisca Starreveld

Oude wijn in nieuwe zakken?

Het werd 12 juni, officieel de dag waarop mijn pensioen begon. Ik mocht de tijd nog uitdienen tot einde schooljaar. Een bizar jaar, ik hoef u niets uit te leggen. Ik heb mijn vak als orthopedagoog / schoolondersteuner op afstand moeten uitvoeren op de zes aan mij toevertrouwde basisscholen in de regio. Het werd een soort koorddans en improviseren, naast het voor de zoveelste keer in mijn carrière leren werken met nieuwe ICT-vormen, zoals nu weer het voeren van gesprekken via Teams. Ik heb om me heen gezien hoe iedereen moest improviseren en ik was trots op schoolteams die de coronadraad schijnbaar moeiteloos oppakten en het onderwijs toch kleur wisten te geven. Maar nergens liep het zoals we gewend waren. Het bleef schakelen: scholen open, scholen dicht. En nu ligt er een nationaal herstelplan voor het onderwijs, met een keuzemenu. Ik moest meteen denken aan Co van Calcar, de oude voorvechter van een onderwijssysteem gericht op gelijke kansen. Geboren in 1935 in Koog aan de Zaan. Zijn inzichten verbonden buurt, school en gezin. Ondenkbaar dat dat ooit anders was, verbijsterend je te realiseren dat dat dat soms nog steeds ontbreekt. It takes a city to raise a child. Maar als Co van Calcar na de coronapuinhoop in je hoofd de eerste gedachtenimpuls is, wordt het na 47 jaar onderwijs misschien echt wel tijd om op te stappen.

Tijd om dág te zeggen!

Linda Wessels

**Wij wensen iedereen een fijne vakantie
en
wederom een goede samenwerking
in het nieuwe schooljaar!
Hopelijk weer onder normale omstandigheden.**

